

ORADEA-MARE (N.-VÁRAD)

26 iunie st. v.

8 iulie st. n.

Ese in fiecare duminică

Redacțiunea:

Strada principală 375 a.

Nr. 26.

ANUL XXX.

1894.

Prețul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.

Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei.

Amintiri despre Eminescu.

Eram in gimnasiu când am citit primele poezii ale lui Eminescu și trista lui nuvelă «Sărmanul Dionisie». Versurile lui esercitau asupra mea o înrîurire extraordinar de puternică; adâncimea fascinantă a gândurilor lui me umpleau de un fior mistic, de o admirație estatică. Și de multe ori am

căutat să evoc in închipuirea mea de copil figura necunoscută a acestui deu, care mi se părea că trebuie să trăească o viață cu totul deosebită de a noastră, într'o lume supraumană, fantastică.

Credeam câte-odată că-l zăresc in unele tablouri din «Sărmanul Dionisie», o vagă siluetă care se depărtă mereu, și par că se topia într'o lumină intensă, amețitoare.

Când am terminat liceul, aveam in cap figura lui Eminescu, așa cum mi-o făcusem eu: un tinăr slab, inalt, palid și tras la față, cu ochii negri, visători, pe umeri îi cad plete ondulate, o haină lungă și veche îi acopere trupul până 'n călcăe; el nu vede pe unde calcă, nu se uită la nimeni, și merge ca un sonambul, par c'ar plutif.

Trei ani am căutat pe ulițele capitalei figura acésta, și n'am găsit-o. Intr'o di, me întorceam cu mai mulți prietini dela universitate. In dosul pasajului,

aud pe cineva dicând: «Uite Eminescu!» Toți ne oprim să-l vedem. Un om in vârstă, bine făcut, rotund la față, fără plete, îmbrăcat ca toți ómenii... îl ved suindu-se 'n tranvai, — me despart de prieteni, și me urc și eu. M'aseđ in fața poetului și-l privesc, cu sfiełă. El ține pe brațe un ghiozdan ros pe la margini; degetele dela mână dréptă îi sânt pline de cernelă violetă, ochii lui mici, infundați, cu gene rari, au privirea vagă și ostentită a omului distras, dus pe gânduri.

Lângă el stă o cocónă slabă și sulime-nită, care-l privește fics, din ce in ce mai intrigată. Ea-și șterge cu batista colțurile gurii, și-și potrivește bridurile dela pălărie, cu gesturile unei persóne care ia o hotărfire.

— Așá-i că nu me cunoșceți, domnule Eminovici? . . .

Eminescu se 'ntórce; un zimbet blând îi luminează fața.

— Dómna A... cu ce pricină pe-aici?

Și dómna îi spune că fata ei a parásit «trupa» și caută un loc de profesórá; îi aduce-aminte de când făcea și el parte din trupă, și oftéză . . .

— Dar dta, ce faci aici in București?

— Eu... dau lectii.

Sântem in strada Buzestilor. Eminescu se ridică 'nct și face semn conductorului să opréscă

GEMENE NEDESPĂRTITE.

— Ce, pe-aici stai ?

Poetul răspunde c'o mișcare plictisită din cap, care 'nsemnă și «da», și «bună ziua», și multe de toate.

Cinci ani după asta. Stăm amândoi la o mesă în cafenuea dela «Imperial». În fața noastră, la o altă mesă e un bătrân chel, c'o figură foarte curioasă, de-o slăbiciune și de-o paloare bolnăvicioasă. Eminescu îl privește lung, milos, — nu-ș poate lua ochii dela el. Se plcă încet la urechia mea.

— Ore cine o fi ? tu nu-l cunoști ?

— Nu... da de ce me 'ntrebi ?

— Grozav séménă cu tata.

Intrebăm pe chelner și aflăm că-i consulul dela Salonic.

Poetul me sfătuește să traduc în versuri «Cei șapte dela Teba» și laudă seninătatea și măreția tragediilor clasice.

O fetiță, c'un paneraș de flori, se tot milogese pe lângă noi, c'un aer de sfișietore miserie. Aleg o garofă și o dau poetului, care-mi spune că-i plac florile. Eminescu ridică garofa c'un gest delicat, se uită gânditor la petalele invólte, de un roș închis, și, ca și cum ar relua șirul unei discuții întrerupte un moment, îmi spune:

— De géba, ne trebuie un poet care s'o ia peste câmpii, nebunește... ne trebuie ceva nou, cu totul nou... un nebun, dar un nebun de geniu, care să-și croiească el o formă a lui ș-un drum neîncercat de nimeni...

Eu îl privesc lung, nedumerit; aștept să văd cu ce se léga asta.

— Uite, dintre tinerii de ađi, șcii cine dá semne c'are să fie un poet mare la noi ?

— Cine ?

— Mile. Da, da, nu te uită, Mile e poet... În «Caetul roșu» al lui am găsit lucruri minunate, minunate!

Acum prind legătura: roșata garofei a chiămat «Caetul roș».

E târdu, aprópe mieđu noptii. Afară plouă, și cum 'navem umbrelă, o ținem mai mult o fugă pân la otel Metropol.

— Remâi la mine 'n nópte asta...

— Nu pot, am de făcut gazeta pe mâne... și nu-mi vine îndămână să scriu decât acasă la mine. Da hai, că me suiu și eu pentr'un sfert de cias, póte-a mai sta plóia.

Eminescu are chef de vorbă. Îmi povestește o dragoste a lui, o întâmplare curioasă, care i-a inspirat poesia «Lucéferul», și care nu se póte spune aici...

— Dar șcii că sânt doue aprópe.

Își ia pălăria și plcă grăbit.

— Me culc. Ascult cum răpăe plóia pe coperiș; și me gândesc la Eminescu cât îi de sărac și de chinuit. Am un bilet de loterie, și fac planuri generóse pe câștigul cel mare, de 100.000 de lei. Aud pași pripiți pe scară... o bătae discretă în ușă.

— Cine-i ?

— Eu... Mi-am uitat garofa.

Aprind luminarea. Eminescu, ud leórcă, își ia flórea de pe mesă și sgrebulit, c'un rís copilăresc, îmi dice «nópte bună» și plcă.

Pentru prima óră poetul îmi da de gândit.

A. VLAHUȚĂ.

Ce bine este a dormi!...

Ce bine este a dormi și a dormi mereu
Atunci când chinul negrăit apăsă simțul teu ;
Ce bine este a dormi și tot să dormi ai vrea,
Când anii corpul ț-au trudit, când sórta este grea.

Și-s grea povórá ani séu chin, când prea s'au adunat,
Odihnă cer și 'n somn o au ș-o beau nesăturat,
Ș-atunci când sórele-auriu aduce 'n lume har,
O dormi decă nu poți să guști din dulcele pahar !

Și dormi de veci, neîntrerupt cu visul teu frumos,
Ce l'ai dorit, ce ț-a lucit, așa de radios ;
Decât să mergi din hop în hop, pe-un drum perdut, strein,
Mai bine 'n somnul ne 'ntreupt sferșește al teu chin.

ELENA VORONCA.

Sărăcie lucie.

Comedie populară cu cântece într'un act.

(Urmare.)

Scena VI.

Trăila Liliac vine cântând.

Frunză verde de copac,
Io-s Trăilă Liliac,
Câte fete, tóte-mi plac ;
Dar mai mult mi-i drag de una,
Ce-mi lucește ca și luna,
Și-mi dá gură totdauna.

Nu-i fată ca Veselina. Bună — s'o pui la rană și frumósă of! și uica Iernilă e vestit de bogat. Mai cu sémă asta me ademenese, că-mi trebuie fată cu zestre și cât mai curénd, că trăesc numai ca frunza pe apă... Ómenii me cred ș-acuma cu stare, cum am fost la mórtea tătâne-meu, pentru că nu lucrez nimica și me port țanțos... Numai eu șciu, că nu mai am nimica și că mi-s plin de datorii... Se potrivește și la mine vorba lui Iota: «Sărăcie lucie»... Dar n'o să țină mult așa. Iau pe Veselina și uica Sivu îmi plătește tóte datoriiile... Am vinit să mai vorbesc cu ea odată.

(Cântă.)

Frunză verde de secară,
Ian eși mândră pân' afară ;
Ian eși mândră până 'n prag,
Că ț-am fost odată drag ;
Ieși afară până 'n pórtă,
De veđi dorul cum me pórtă.

(E. Hodoș : Op. citat pag. 39.)

Scena VII.

Trăila și Veselina.

VESELINA (ese din casă și cântă.)

Măi, neicuță, depărcior,
Nu-mi trimite-atăta dor,
Pe părēu și pe izvor,
Pe gurile tuturor ;

Trimite-mi mai puținel,
Vino dumnia-ta cu el!

(E. Hodoș: Op. citat pag. 43.)

TRĂILA (cântă.)

Cine n'are nici un dor,
Trăește 'n lume ușor;
Eu am doue doruri grele,
Dorul meu ș-al mândrei mele.

(Doină din Bănat.)

VESELINA (cântă.)

Frunză verde de pe luncă,
Dragostea din ce-i făcută?
Nici din mere,
Nici din pere,
Ci din buze subțirele,
Din clipitul ochilor
Și din strânsul mânilor.

(E. Hodoș: Op. citat pag. 33.)

TRAILA. Când te-aud cântând așa, îmi vine să
te sorb cu ochii.

(Cântă împreună.)

Dorul meu ș-al dumitale,
Facă-l Dumnezeu o flóre,
O flóre mirositoare,
Ca s'o pun la cingătoare,
Unde inima me dore.

(E. Hodoș: Op. citat pag. 34.)

Scena VIII.

Aceiași și Viliga.

VILIGA (vârîndu-se între ei.) De-de-destul! Nu
vedeți că încă-i diuă și u-u-umblă ómeni?! Cade-se să
ve drăgostiți în mi-mi-mijlocu uliței?

TRĂILA. Du-te 'n trébă-ți.

VILIGA. N'am vinit să me du-du-duc. Am vinit
să pu-pu-pup.

TRĂILA. Nu mai spune.

VILIGA. Mi-s dragi fe-fe-fetele. Unde le ved, stau
să me to-to-topesc.

VESELINA. Dóră ți-i drag și de mine?

VILIGA. Ca lupului de ó-ó-óie. Mi-ar plăcé să te
mâ-mâ-nânc.

VESELINA. Vai de mine; da nu me spăriá!

TRĂILA. Lasă că scot eu lupu din stână. (Apucá
un lemn de jos și-l ridică spre Viliga; acela fuge, Tră-
ila după el, în giur pe scenă.)

VILIGA. Nu da, prostule. Da nu veđi că nu mi-s
lu-lu-lup. (Fuge afară.)

Scena IX.

Trăila și Veselina.

VESELINA. Bietu Viliga, iară-i cu tóne.

TRĂILA. Tóne bune. Să-i vină doru să te să-
rute, përlitu.

VESELINA. După tóte fetele alérgă așa.

TRAILA. După tine să nu cuteze nici el nici altu,

că-i frâng piciórele. Ești a mea și fără tine nu pot trăi.
Da când ținem logodna, Lină dragă?

VESELINA. Tata vrea cât mai curënd.

TRAILA. Așá vreau și eu, că nu mai pot de
doru teu, să te ved nevésta mea.

Scena X.

Aceiași și Iota.

IOȚA. Pune-ți pofta 'n cui!

TRAILA. De ce?

IOȚA. Pentru că eu nu vreau.

TRĂILA. Da cine te mai intrébă?

IOȚA. Las că-i vedé.

VESELINA. Da nu me spăriá, bací-Ioțol!

IOȚA. N'avé nici o témă, n'o să remâi fată bé-
trână. Ț-am găsit alt mire, mai de-a fire decât esta.
Un junelaș colea. Cruce de voinic.

VESELINA. Nu-mi trebuie altu.

TRĂILA. Cine să fie vitézul acela?

IOȚA. Nepotu-meu Niculiță.

VESELINA. Hahaha! Dar nu șcii că el umblă
după Todora?

IOȚA. Îi scot io nărođia aia din cap.

VESELINA. Un sărac-mărac.

TRĂILA. N'are după ce bé apă.

VESELINA. Să nu mai fie altu 'n lume, tot nu
mi-ar trebui.

IOȚA. N'aveți ce ve fudulí nici voi, că ve șciu
ce plătiți. Tu (arată pe Veselina) ești o sărăcie cu cer-
cei; tu (arată pe Trăila) o sărăcie cu gaitani, améndoi
o sărăcie lucie.

TRAILA. Obraznic.

IOȚA. Încă tu ești de cătră pădure? Dar șcii că
n'ai nimica, decât datorii. Nici țólele de pe tine nu-s
plătite.

VESELINA. Ara tata destul.

IOȚA. Gândești, că tată-teu îi bogat?

TRĂILA (tâindu-i vorba.) Póte că nu-i?

IOȚA. De-ar face astăđi socotélă de banii bise-
ricei, ar remâné dripit pământului.

TRĂILA. Țeu?

IOȚA. O să veđi. Am vorbit cu popa s'adune
sinodul, apoi grigea mea!

TRĂILA (la parte.) Nu-i bogat? Atunci, spělă-te,
neică, pân' ce nu-i târđu. (Tare.) Am o trébă grabnică.
(La parte.) Me duc la popa. (Ese.)

IOȚA. Veđi-l, puică! Cum auđi că tată-teu nu-i
bogat, se șterse. Ducă-se! Niculiță te ia și fără avere.

VESELINA. Țineți-l. (Ingândurită intră în casă.)

Scena XI.

Ioța singur.

Eu códa satului!... Las că te 'nvéț eu omenfe,
Sivule grivule... Am fost la popa, dar el se vede că
ține partea pitropului; am vorbit apoi cu vrăjítórea
Sanda și 'n ea am tótă nădejdeá, că mi-a pune bine la
cale tótă tréba... I-am đis să vină aici... Iacăt-ol!

(Va urmá.)

IOSIF VULCAN.

Fericirea munténă.

Gn munți, din sarbédul vârtej d'orașe,
Aș rătăci decâteori me 'mpresuri,
O! lume prefăcută 'n rele dresuri,
Ce perđi puterea 'n uneltiri trufașe.

Nespus m'atrag acele mândre șesuri,
Acolo ș-omenirea e 'ncă 'n fașe,
Se légănă cu visuri drăgălașe,
Aflând in tóte gingașe 'nșelesuri.

Spre fiii codrilor me duce dorul,
Mi-apar ca umbre strămoșești la jocuri,
Că-s ómeni verđi in vieța lor voinică,

Ce dulce 'n bucium ei își torn amorul;
La rugă sufletul mi se ridică:
'In munți, in munți, departe d'aste locuri!>

T. BOCANCEA.

Basmul.

(Cetit de autorul in ședința dela 9/21 aprile an. c. din sesiunea generală a Academiei Române.)

(Urmare.)

2° Formule.

D. G. D. Teodorescu (Poes. pop. 401—406) a fost până acum singurul la noi care s'a ocupat cu formulele *basmelor*, dând câteva specimene de «inceputul *basmelor*», de aci interioare «din *basm*» și apoi «sfârșitul *basmelor*».

a) Formula inițială.

Mai la tóte popórele *basmelor* se încep cu ceva in felul lui «așá a fost» séu «a fost odată», afirmând adecă realitatea celor povestite. Câte-odată inse formula e mai lungă, séu pentru a fi și mai afirmativă, séu pentru ca povestitorul să arate intr'un mod acoperit că densusul nu e tocmai sigur de cele spuse, de și ascultătorii trebuie să fie siguri, séu mai ales: pentru a asociá la un loc mai multe imagini disparate, a cărora capricioasă grupare se aseménă cu inceputul adormirii, atunci când omul nu viséză încă dar incepe deja a vedé ceva confus. Astfel o formulă inițială celtică din Bretania đice: «Nu este nici o indoélă că altă dată cine avea doi ochi nu erá orb, cine avea unul singur erá chior și trebuia să facă drumul de doué ori ca să vedă și la drépta și la stânga», și apoi urméză *basmul* (Revue celtique, III, 337.) La Români inceputul cel mai obiciniut este: «A fost odată ca nici odată, că de n'ar fi, nu s'ar povestí»; adesea inse formula e mai complicată, de exemplu: «A fost odată ca nici odată.

pe când erá lupul cățel
Și leul se făcuse miel,
De se jucau copiii cu el».

(G. D. T., Poes. pop. 401;)

séu: «A fost odată ca nici odată»,

când se cociau oușele in ghiată
și nóptea se făcea de diminéță».

(Fundescu, pag. 97;)

iar une-ori inceputul e de tot lung, bună-órá: «A fost odată ca nici odată, că de n'ar fi, nu s'ar mai povestí; de când făcea ploșșorul pere și răchita micșunele; de când se băteau urșii in códă; de când se luau de gât lupii cu mieii de se sărutau infrățindu-se; de când se potcoviá puricele la un picior cu noueđeci și noue de oca de fer și s'aruncá in slava cerului de ne aducea povești,

de când se scriea musca pe părete,
mai mincinos cine nu crede».

(Ispirescu, Legende p. 1.)!

Asupra caracterului acestor din urmă formule noi vom revení mai jos cu ocașiunea formulelor celor finale.

b) Formula medială.

Formulele mediale sânt totdeauna rimate, producând astfel o neașteptată plăcută diversiune in mijlocul prosei. D. G. D. Teodorescu a reprodus asemenea formule din *basmelor*: «Fata din dafin», «Țugunea ficiorul mătușei», «Impăratul și crivéțul», «Cruce cruciulița mea», «Poteca cu dorul», «Păpușica licărea», «Năramza cea frumósă», «Capra cu trei ieđi», «Noue viteji», «Femeia lenevósă», «Șoimei și ogărei», «Doi împărați» și «Carakiz vitézul». Cele mai interesante sânt din «Țugunea» și anume:

«Dintre trei frați, cel mai mic, Țugunea, e ologit de muma a trei smei, ca să nu-i póta omorí. Plecând câte-și-trei, el se rógă lui Dumneđu

să-l facă o albină
să trecă pe mare
ca printr'o grădină.

«Țugunea furá vinele din casa smeilor și plécă ca să-i intimpine. Fiecare smeu, ajungénd la podul sub care erá ascuns vitézul, vede că i se poticneșce calul și đice:

— Hii, cal de smeu,
de paraleu,
ce sai
și 'nděrét te dai?
De cine ție ție frică?
că mie nu mi-e de nimeni,
decát numai de Țugunea,
ficiorul móle-al mătușii;
și nici de el nu mi-e frică
că vinele-i sânt acasă,
și dór nu i-o fi adus p'acea
cióra osciorul
și vèntul perisorul!

«Țugunea (arătându-se:)

— Ba am venit eu,
ca un vitéz ce sânt.
Cum vrei să ne măsurăm?
In săbii să ne tăiam,
ori luptă să ne luptăm?

«Smeul:

— Mie tot una-mi face!

«Țugunea:

In luptă,
Că e mai dréptă,
Dela Dumneđu lăsată.

Secret placent.

Se luptară,
se luptară,
și de v'eră
până 'n séră.

«Smeul (cătră un corb):

Corbule, corbule,
adu nițel seu in unghișóră
și 'n cioc nițică apșóră :
cu acul să ungi
și cu apa să uđi
flacăr' asta
roșiă,
ca s'o imoi și s'o stingi,
că ți-oiu da să mânânci
doue stîrvuri de cai paralei
și trei stîrvuri de smei!

«Femeia smeului mai in v'erstă se face:

o viă mănósă
la struguri frumósă :
unii infloresc,
alții rodese,
alții se pârguiesc,
altora le cad bóbele de cópte.

«Cea de mijlocie dintre femeile smeilor se face:

o òive de peri:
perii infloresc,
unii rodese,
perele se pârguiesc,
multe se coc,
multe se răscoe.

«Cea mai mică se face asemenea:

O fântână
lină
cu apă puțină,
apă limpegióră
ca o lăcremióră.

«In călătoria ce face, Țugunea se întelnește cu:

o droiă de țințari,
unii mai mici, alții mai mari;

apoi cu un năzdrăvan de om, care

alergă pe câmp
cu noue pietre de móră
și noue de rijnicióră,
și fugiá așá de iute
c'ajungea iepurele la nódá
și-l apucá de códá . . . »

Câte-odată aceeaș formulă medială se repetă de mai multe ori in cursul *basmului*, așá că povestirea in-*trégă* se pare a fi impletită cu versuri, de pildă in *basmul* ardelenesc «Ganul Țiganul» (Reteganul, Povești, I, 59—79,) unde se tot repetă formula:

Scumpă mėsă
De mătasă,
In aminte
De te 'ntinde,
Cu mănćări
Cu țigări,

Și cu vin
De pelin,

când Ganul vrea să prânđescă; apoi după prânđ:

Ian adună,
Mėsă bună,
Bucături
Și sfărmituri
La olaltă,
Pân' de d'altă-dată!

De aci formula cătră miraculosul care face bani:

Scump cal
Din Ardél,
Dă-mi bani,
Gologani,
Taleri lați,
Galbeni spēlați;

iar când Ganul ia numai o parte din bani, despre re-mășita lor đice calului:

Sórbe banii,
Gologanii
Ce-au remas,
Iar pe nas!

Și 'n fine formula cătră ciomagul fermecat, care batea pe ori-cine după poruncă:

Șilovčță,
Legată cu ață,
Să te 'ntorci și să te suci,
Și mintea la loc s'o duci:

iar ca să se opréscă:

Acum lasă ș-odihneșce,
Căci asta mult foloseșce . . .

Asemenea formule mediale ne intimpină din când in când in *basmele* tuturor popórelor; dar ele sînt pretutindenii fără alăturare mai rare decăt cele finale, nu se presintă nicăiri ca ceva tipic, ș-apoi une-ori se află in unele variante și lipsesc in altele din acelaș *basm*, de exemplu sînt multe in *basmul* «Țugunea» din colecțiunea cea inedită a dlui G. D. Teodorescu și lipsesc de tot in acelaș *basm* «Țugunea» din colecțiunea lui Ispirescu.

(Va urmă.)

B. P. HAȘDEU.

#####

C u g e t ă r i .

Bunul simț este portarul spiritului, rolul seu este de a nu lăsá nici să intre nici să iésá idei suspecte.

*

Amorul este un nu șciu ce, care vine nu șciu de unde, se forméză nu șciu cum, și ne incântă nu șciu prin ce.

*

Morméntul prin tăcerea sa te pětunde mai mult decăt sgomotul lumii.

*

O casă fără de femeie e ca un coș fără fum.

*

Résbunarea cea mai nobilă este iertarea.

Casimir Périer.

— Noul președinte al Republicii franceze. —

Succesorul lui Sadi-Carnot în cea mai înaltă magistratură a Franței este născut în Paris la 8 noiembrie 1847. A făcut serioase studii literare și istorice, în urma cărora a obținut licența în litere. Când cu războiul franco-prusian, intră în rândurile trupeii mobile din Aube, care fu chemată la Paris, și Casimir Périer, prin conduita sa în timpul asediului, merită onoarea de a fi citat într'un ordin de câ și decorat cu Legiunea de onoare. Dela octombrie 1871 până la februarie 1872 fu șef de cabinet al ministerului de interne, ținut de tatăl său, care, pentru a-i deschide cariera politică, își dete demisia din demnitatea de consilier general al departamentului Aube, în aprilie 1874, și-l prezintă alegătorilor din Nogent-sur-eine.

Fu ales, fără concurent, cu 1907 voturi din 2017 alegători. În același an, Casimir Périer făcù, în departamentul său, o viuă campanie electorală în favoarea candidaturii republicane a generalului Sausier, în contra deputatului bonapartist Argence. La alegerile generale din 20 februarie 1876 își puse candidatura în arondismentul Nogent-sur-Seine, cu o profesiune de credință hotărât republicană, și fu ales, tot fără concurent, cu 6980 de voturi. Se înscrie în cele două reuniuni: a centrului stâng și a stângei republicane.

Votă statornic cu majoritatea formată de aceste grupuri și, după actul din 16 maiu 1877, fu unul dintre cei 363 cari refuzară votul de încredere cerut de ministerul Broglie. La alegerile, care urmăză disolvarea Camerei, fu reales cu 6515 voturi contra 3400 obținute de candidatul bonapartist Walkenaer. După formarea cabinetului republican fu numit sub-secretar de stat la departamentul instrucțiunii publice, al cultelor și al artelor frumoase, post pe care-l păstră până la retragerea cabinetului Dufaure, în ianuarie 1879. După trei luni de zile Casimir Périer trecù dela centrul stâng la grupul stângei republicane.

Încă dela această dată, Casimir Périer s'a făcut cunoscut printr'un adânc respect de prescripțiunile constituționale, dar în același timp printr'o mare energie în apărarea intereselor societății.

Sectele blăstimate, care imprășcie jalea și ruina pe ori unde trec, au avut în totdeauna un neîmpăcat dușman în noul președinte al Republicii franceze.

Intransigența lui Casimir Périer s'a dovedit în mod evident lunile trecute când a preferit să părăsască puterea — eră președinte al consiliului — decât să facă compromisuri pe care le socotia vătămătoare moravurilor publice.

Alegerea lui Casimir Périer înseamnă reintărirea principiului de autoritate și prin urmare un zăgaz de care se vor isbi talazurile propagandei disolvante a socialiştilor, anarhiștilor și a tuturor sectelor reu-făcătoare.

Asupra familiei noului președinte Casimir Périer diarele vieneze dau următoarele amănunte:

Familia Casimir Périer e originară din Dauphiné. Primul străbun cunoscut avea în secolul al XVIII-lea o manufactură de pânză la Boiron. În 1775 Claude Périer cumpără castelul dela Vizille în care reprezentanții din Dauphiné au luat acele rezoluțiuni, care pot fi considerate ca preludiul revoluțiunii franceze. Acest Claude Périer avea 2 fete și 8 băieți, cari, cu excepțiunea unuia, toți erau membri ai parlamentului. Cel mai însemnat

dintre ei eră al treilea, Casimir, renumitul ministru al lui Ludovic Filip. Fiul lui Casimir a fost ministru de interne la sfârșitul guvernului lui Thiers și a murit la 1876. El a lăsat doi copii: cel mai tiner a murit înainte cu doi ani ca atașat militar la Chile, iar cel mai bătrân e noul președinte.

Casimir Périer, ați primul magistrat al republicii, duce o fericită viață familiară. El e căsătorit cu o verișoră a sa, are doi copii: un băiat, care face studii gimnaziale, și o fată de 14 ani.

Averea lui Casimir Périer se evaluează la 40 milioane.

Din familia sa fac parte mai mulți financiari fericiți și pair-i ai Franței. Una din rudele sale posedă un salon de mode pentru dame în place Vendôme. O parte din averea noului președinte e în mine de cărbuni.

Casimir Périer e nepotul academicianului ducele Audiffret-Pasquier.

Poesii populare.

— Culese din comuna Maidan. —

Humor și satiră.

Me 'nsurai îmi luai muere,
Luai muma mumiî mele,
Lăcomî și eu la sută
Și n'o vėđui ȕeu cã-i slută,
Când o vėd la foc șeđend,
Par cã vėd ursul jucãnd,
Când o vėd în ușa șurii,
Par cã vėd muma pădurii,
Când o vėd sėra pe lună,
Par cã vėd un ghem de lãnă,
Când o vėd cu capu gol,
Fug vacile de s'omor,
Cã gãndesc cã-i bõla lor,
Cã-i uritã și lenõsã,
Ca o gãinã sperlõsã,
Îmi dã blidul nespelat
Și lingura de sub pat
Și tot dõrme dusã 'n pat.

Mãriã põle ciurate,
Reu te visai astã nõpte,
Cã cãrșõra ta a nouã
Ți se rupse tocma 'n douã,
Dar cãrșõra ta a veche,
Ai fost pus-o la ureche,
Eu nu șciu ce põte fi,
Põte noi nu ne-om iubi,
De ne-om despãrți 'ntr'o joi,
Ne-om intėlni amėndoi,
De ne-om despãrți 'ntr'o sėrã,
Ne-om iubi pãnã la vėrã,
De ne-om lãsã intr'o ȕi,
Amėndoi nu om mai fi.

Frunșã verde-a spicului,
N'ascultã voinicului,
Cã voinicu-i mare cãne,
Mãndrã astãȕi, mãndrã mãne,
Pãn pune mãna pe tine,
Și te face de rușine.

SALON.

Bărbatul prea bun.

— În adevăr — țise dna Codrean, — cred că-l iubesc destul de mult.

Dna Codrean eră tocmai de 19 ani, măritată de 6 luni și o brunetă foarte drăguță, cu niște ochi mari, negri, plini de lumină și de viață. Avea tot ce-i doriă inima și din pricina acēsta pentru ea nici un lucru nu mai avea atragere și farmec.

Dna Codrean iubiă colōrea trandafirie, de aceea dl Codrean îi împodobise budoarul numai cū tapete, fotolii și scaune de colōrea aceea și fiind că ei îi plăceau florile, bărbatul seu a comandat la un grădinar să-i trimită în fiecare dimineță cele mai frumoșe și mai miroșitoare flori, ca să le puie pe mēsă; ei îi erau dragi și păsērile, de aceea avea atērnate de păreți 3—4 colivii aurite în cari se aflau canari și alte păsēri cari ciropiau de dimineță până sēra cele mai frumoșe cantece.

Cu un cuvēt: dna Codrean avea tot ce doriă și totuș, cum am spus mai sus, nu eră de loc mulțumită.

— Cred că-l iubesc destul... repetă Ana Mirescu, o fată frumoșă, eșită de curēnd din pension. «Apoi o femeie care s'a căsătorit din dragoste, trebuie să fie neșpus de fericită. O, Mino, cum poți să vorbești tu așa de rece despre bărbatul teu!...

— Ei bine, dar nu sūnt vinovată — țise tinera și nititica femeie plecându-și capul ei frumos îndērēt pe catifēua trandafirie a scaunului pe care ședea: totuș e plicticos lucru să fii hrănită mereu numai cu mănăcări alese, cu prăjituri și cu șampanie. Câte-odată me gândesc, că aș fi mai fericită decât Alecu nu m'ar adoră atât de mult...

— Ce spui, dragă!

— Deu așa că me plictisesc — țise tinera femeie cu incredere cătră prietena ei. Nu-ți poți inchipui ce bine mi-ar face decât s'ar purtă odată nedrept față de mine și m'ar necăji. Adevērul e că ele prea bun! Uite de eșemplu la Sofia Munteșcu; ea se teme de bărbatul ei și șcii ce bărbat voinic are: un om înalt, robust, cu mustăți grōșe și negre ca cărbunele. O trebuie să fie splendid ca să ai măcar strop de frică de propriul teu bărbat.

— Tu ești nebună, Mino; strigă mirată dșōra Ana; ce vorbești tu?

— Așa ți se pare ție dragă copilă, înțeleg — țise dna Mina Codrean cu un aer de protector, dar decât te vei mărită...

— Negreșit me voi mărită, respunse frumoșa Ana, care n'avea de loc intenția să remănă fată bătrână.

— Ei bine, când va veni vremea să te gândești la măritiș, apoi bagă bine de sēmă și nu luă pe un om prea bun de fire, căci o să te plictisescă îngrozitor totă viață.

— Negreșit tu ai să-mi recomanți unul supērăcios și reu de fire, nu-i așa? întrebă Ana rîdēnd.

— Asta n'o să fac — țise dna Codrean. Dar veđi, omul se satură repede și de vremea veșnic senină. În sferișit să lăsăm chestia asta. Ia spune-mi ceva despre balul la care ai fost aseră...

Salonul elegant al lui Codrean eră despărțit de budoar prin niște portiere scumpe.

Dl Codrean, care își citiă în salon țiarele, fără voe ascultă la convorbirea acēsta. Fața i se roși ca focul; își mușcă buzele; sângele îi clocoții în vine; părea că-l întēpă cineva cu niște ace roșite în foc. Așááá... vrea să dică el plictisiă pe Mina?

— De, tot e mai bine, când șcie omul tōte lucrurile... Așááá... foarte frumos dragă Mina... de părerea asta ești?

După ce rostii singur incet aceste cuvinte, dl Codrean se ridică, aruncă țiarele la o parte și începū să se plimbe de-alungul odăii.

— O să me ingrigesc ca să delătur greșēla acēsta, și-și țise el, zîmbind amărīt și apoi porni la afacerile sale fără să sărute pe nevēstă-sa de «adio» cum făcea de obicei.

După amēđi dna Codrean a plecat în oraș ca să cumpere mai multe lucruri. Pe drum cam întârđiase, dar nu se ingrigiă de loc de acēsta.

Alecu n'o să-mi facă nici o observație chiar și decât me duc târđfu — își țise ea — și mai stete în oraș o jumētate de cias, căci nu se putū hotărī repede să ia mănūși cenușii sēu roșcate și care pālăriuță îi șade mai bine, cea cu flori sēu una simplă cu panglică.

— Me tem că sosesc prea târđfu — țise dēnsa intrând în sufragerie, în care dl Codrean se plimbă repede încōce și incolo; par că eră un leu închis în colivie.

— Târđfu, dōmnă! Tocmai acēsta voiam să dic — respunse bărbatul cu un ton, care sperii pe dna Codrean. E aprōpre 7 și jumētate și tu cređi, că pentru mine timpul n'are nici o valōre...

— Alecule...

— Sufer de multă vreme, dar acum — respunse bărbatul supērāt — îți spui, că nu mai pot suferi. Marițo — țise el intorcēndu-se spre servitōre — ia repede mănăcarea și du-o în bucătărie și grigeșce ca mănepunct la 6 ore să fie mēsă gata, ori e cucōna acasă ori ba.

— Am înțeles, țise Marița eșind repede și zîmbind semnificativ.

Dna Codrean se puse pe un scaun; roșise până în vērful urechilor.

— Alecule, țise ea abii stăpānindu-și glasul, trebuie să me ofensezi în fața servitōrei?

— Da, când o femeie nu-ș cunoșce datoria. Trebuie să se deslușescă lucrul cum se cade. Acum haide repede și fă-mi un ceai.

Dna Codrean eră supērātă, speriată și îngrozită de chipul cum eră tratată și cu care nu se obicinuiseră încă. În timpul când ei beau ceaiul Codrean a început să spue că nu-i bine făcut, că și mănăcările sūnt câte-odată prōște și că o femeie trebuie să stea mai mult acasă și să ingrigescă de gospodărie decât să se plimbe prin oraș.

În acel mōment se auđi sunând la ușă.

— Auleo e mama și mătușă Lucia... ele vin la noi astă sēră — țise Mina sārind de pe scaun.

— Mii de dracii murmură Codrean dând cu pumnul în mēsă. Ce? Nu pot să am nici o sēră liniștită?

— Le-am spus, că o să ne duci de sēră la teatru, bolborosi Mina făcēnd fețe-fețe.

— Adevērat? Dar te întreb cine ti-a dat voe să le spui acēsta, țise bărbatul în chip batjocoritor. Îmi vine să cred, că tu me socotești pe mine numai ca

pe-o păpușă fără voință și fără dorințe și sunt făcut să-ți îndeplinesc toate plăcerile și capriciile tale.

— Dar o să mergi totuș, Alecule? găngăvi sërmana Mina.

— Nu, nu vreau să me duc — ăise Codreanu sculându-se și căutându-și pălăria. O să petrec sêra acêsta la club.

Dicênd acestea, el părăsi sufrageria, apucă prin coridor nainte, murmurând singur:

— Drace, drace, decă aș mai fi stat o minută măcar, o pățiam cum se cade.

Săraca, mititica Mina! El s'a întors acasă la miezul nopții. De când se cununaseră el nu venise până atunci așa de târziu acasă.

— Ce însemnăză asta? Încă nu te-ai culcat? Bagă de sêmă, că decă te-oi mai prinde altă-dată sculată la vremea asta, o să iau măsuri mai seriose.

— Ah, dómne, dar îmi eră frică să nu ți se fi întemplat ceva, să te fi îmbolnăvit — se scusă cu jumătate de glas Mina.

— Frică, repetă el batjocoritor. Nu cumva cređi că Munteșcu dă voe nevestei sale să-l aștepte până nóptea târziu?

— Alecule, apoi eu n'aș vré pentru totă lumea ca să ajungi ca Munteșcu! strigă Mina podidind-o lacrămile.

— N'ai vré? ăise el, pe când în colțurile gurei i se ivi un zîmbet — dar credeam eă ar fi frumos lucru să te temi puțin de bărbatul teu, căci șcii bine că: prăjituri dulci și vorbe plăcute plictisesc totdeauna pe om.

Dna Codrean se sculă repede de pe scaun și strigă:

— Póte ai audít ce-am ăis eu ađi diminéțá?

— Am audít, dómnă, și vreau să me port după vorbele acelea.

— Alecule, nu face asta, ăise ea tremurând și privindu-l cu ochi rugători; vèd că nu-i lucru plăcut, ba nici frumos chiar să-ți fie frică de bărbatul teu.

— Cum vrei, — răspuse el riđend; — am voit inse, Mino, să-ți implinesc dorința.

— Asta a fost o mare prostie din partea mea; astă sêră am plâns ca o copilă mică și căutam să aflu care-i pricina schimbării tale. Nu-i așa inse că tu le-ai făcut toate numai din glumă?

— Numai din glumă, răspuse el.

Ei s'au sărutat, s'au împăcat, reincepându-și dillele de miere, intrerupte cu o jumătate de đi de intristare, iar Mina nu s'a mai plâns că bărbatul ei e «prea bun.»

SORA DURMA.

Ilustrațiunile din nr. acesta.

Gemene nedespărțite. În lunile trecute doue gemene crescute de-olaltă au atras mirarea lumii. Aceste sânt doue fete născute în Alsația din părinți săraci. Una se numește Juliette, cealaltă Anette. În ceea ce privește înclinațiunile, ele se deosebesc mult. Juliette móre după bijuterii, pe când Anette ar tot ceti.

Secret plăcut. Sânt prietene intime. Nu-și ascund nici un secret. Iată ș-acuma una chiar șoptește celeialte un secret. Trebuie să fie plăcut secretul, căci cealaltă suride. De bună sêmă e vorbă de dragoste.

LITERATURĂ și ARTE.

Șciri literare și artistice. Dl Th. M. Stoenescu a scos de sub tipar la București un volum de nuvele. — Dl N. Teclu, profesor în Viena și membru al Academiei Române, a fost invitat de comisiunea centrală pentru arte și monumente istorice din Viena, să-și dea părerea asupra tehnicei și restaurării antice a frescurilor din Pürgg în Stiria. — Dl Ilie Ighel, unul din noii noștri colaboratori bucureșteni, a publicat acolo un volum de versuri, intitulat «Melancolie». — *Sculptorul C. Storch* din București a dăruit Ligei Culturale bustul poetului Bolintineanu, lucrat în teracotă, înălțime de un metru. — Dl Ion I. Liveșcu a dat la lumină în București «Ăngerii lui Rafael» fantasie originală în versuri în trei acte.

Romanul dlui Vlahuța. A apărut încă astă iernă, l'am anunțat și noi; cu toate aceste revinim de nou, căci simțim o adevărată plăcere d'a puté recomandá cetitorilor și în deosebi cetitórelor o lectură interesantă și frumoasă. Vorbim de romanul «Dan» de dl A. Vlahuța, din care, acuma s'a pus în vânđare a cincia mfe de esemplare. Noua scriere a poetului a fost intimpinată din partea publicului cetitor cu bine meritată căldură. «Dan» este un roman care face onóre autorului și literaturii; de s'ar fi scris în limba franceză, de atunci s'ar fi tradus în mai multe limbi. El ne prezintă societatea română intocmai cum este, cu toate însușirile ei bune și rele, sbiciuind viciurile multe cari se pot vedé în toate dillele și punénd în fața aceloră idealul moralului. Acest tablou coleidoscopic ni se prezintă în o formă foarte atrăgătoare, cu o limbă ușoră și destul de curată. De vânđare în librării. Sânt doue feluri de edițiuni; una simplă cu 3 lei 50 bani și alta de lux cu 10 lei.

Regele Carol și pictorii români. Esposiția artiștilor români în viețá, arangiată la Atheneul Român, s'a închis. Regele Carol a cumpêrat urmátorele opere: Marină (dela pescuit) de E. Voinescu; Flori, (un coș cu glicină) de Alpar; În cárciumă, de Vermont; Studiu de femeie, de Bran; Struguri, de Iacob Constantinescu și Cugetarea, Statuă de Filip Marin.

Documente istorice. Din colecțiunea Hurmuzachi iarăș primirăm un volum mare și foarte interesant. Acesta cuprinde documente adunate și coordonate de dnii D. A. Sturdza și C. Colescu-Vartic. Titlul volumului e: Documente privitoare la Istoria Românilor. Urmare la colecțiunea lui Eudoxiu de Hurmuzachi. Supplement I. Volumul V. 1822—1838. Publicate sub auspiciile ministeriului Cultelor și instrucțiunii publice și ale Academiei Române. Volumul e precedat de un indice cronologic al documentelor cuprinse într'acest volum. Documentele se rapórtă la istoria mai nouă a României și sânt mai cu sêmă raporturi oficiale, cele mai multe de ale lui Michail Sturza. Tiparul din ștabilimentul grafic I. V. Socec este foarte frumos. Acêsta publicațiune este o adevărată podóbă istorică.

O nouă cronică moldovenescă. Dl profesor I. Bogdan s'a întors, scrie «Timpul», din călătoria ce a făcut împreună cu dl E. Kaluzniacki, profesor la facultatea de litere din Cernăuți, la mănăstirile din nordul Moldovei. Pe cât aflăm, rezultatul principal al cercetărilor făcute de domnia lor la mănăstirea Neamțului este că domnul Bogdan a descoperit între manuscrisele acelei mănăstiri o nouă cronică moldovenescă în limba slavă, iar dl Kaluzniacki a găsit cele mai bune copii ale scrierilor unui patriarh bulgar din secolul XIV.

TEATRU și MUSICĂ

Știri teatrale și musicale. Tenorul Ioan Dimi-trescu a cântat cu mare succes în mai multe orașe principale din Rusia; i s'au și făcut mai multe propu-neri de angajamente, dar încă n'a primit nici unul. — *Banda lui Dinic Ciolac* din București cântă la Vichy în Eden-Théâtre cu marre succes.

Teatrul Național din București se reparază. «România Musicală» scrie, că prin reparațiile ce se fac anul acesta teatrului, i se pare că direcția va face ul-tima sfortare pentru un mai bun câștig. Prea s'a deochiat cu pornografiile din stagiunea trecută. N'ar mai merge. Ce este de făcut? Apoi incheie astfel: «Poporul este inconștient de rolul teatrului, iar așa dișa «elita socială» are predilecții mai mult pentru cancan și de-coltături, e curatul adevăr. Dar ce urmăză de aici? Urmază că teatrul să fie tot astfel și mâne? Rolul unui teatru pretins național, ore nu trebuie să fie așa, ca toc-mai să scotă poporul din această ignorantă? Da, un tea-tru național trebuie să caute să formeze gustul și să in-struască poporul. Un teatru național, trebuie să fie școlă poporului. Un teatru național formeză și pe autori și pe actori; anunță concursuri dese și recompense pentru cele mai bune piese. Stârșește astfel și pofta de muncă printre scriitori; iar din actori nu face comedianți de bălcui! Un teatru național nu câștigul trebuie să urmă-rască; iar statul să facă tôte sacrificiile ca locurile să fie cât mai eftine astfel ca să pôtă veni mai multă lume.»

Operete române noue. Afam cu plăcere din «Ro-mânia Musicală», că dl George Stefanescu, unul din cei mai distinși profesori la conservatorul dir Bucu-rești, a terminat o nouă operetă, «Scaul Bărbatilor» pe un libret prea frumos de dl Bengescu. Dl Stefanescu a mai compus încă o operetă «Mama Sócră», libretul de dl Th. D. Speranța și are în lucrare încă o alta operetă cu libretul tot de dl Speranța. Astfel în sta-giunea viitoare la Teatrul Național se vor puté representá trei operete originale noue, decă, după cum se speră, direcțiunea va introduce iarăș opereta.

Teatrul poporului în București. Lipsa unui teatru pentru popor în București se simte din ce în ce mai mult. În privinta asta găsim în «România Musi-cală» următoarele rânduri: «Un teatru național, un tea-tru adevărat modern, model chiar pentru întréga țeră, se putea face de sigur în altă parte, cu o altă direc-țiune și să fie teatrul poporului. Un teatru, care să-și fi deschis porțile absolut numai artiștilor români și unde operii și operetei române să i se fi făcut loc, unde în primul rând să se prefere piesele cele mai bune origi-nale vechi și noi, iar dintre traduceri numai ce pôte fi instructiv și moral, dar nu de bălcui și de scandall! Un teatru adevărat popular, cu loji puține cât se putea mai puține, și cu staluri multe cât se putea mai multe și cu prețurile scădute, — ar aduce de sigur și profit mai mare decât aduce teatrul de astăzi, căci locurile n'ar sta góle cum stau acuma, iar scopular fi fost înalt și sfânt, fiind pentru cultura poporului, dar nu pentru desfătarea boerască. Un teatru, unde nu luxul să tro-neze, ci arta să fie regină!»

Concert la Hida. Tinerimea română studiósă de pe Valea-Almașului va da la 10/22 iulie concert și bal în comuna Hida. În concert se va esecută următorul program: 1, «Iată ziua triumfală», cor bărbătesc de W. Humpel. 2, «Florin și Florica», operetă de V. Alec-sandri. Florin, tiner țeran Ioan Pop; Florica tineră or-

fană dșóra Maria Nosa; Colivescu, palamariu, Iuliu Chifa. 3, a) «Lupta vieții», poesie de G. Coșbuc, compoziție pentru cor bărbătesc de D. Cuntanu: b) «Mo-mente dulci», cor bărbătesc de N. P. 4, «Cias reu», poesie de G. Coșbuc, declamată de V. Ferghete. 5, «Hora plóia», cor bărbătesc de G. Dima. 6, «Neguță-torul și národul», dialog de Anton Pan, predat de Si-mion Nosa și Vasiliu Sestrașiu. 7, a) «Cântec de séră», cor bărbătesc de Nic. Popovici. b) «Asta-i mândra», poesie populară, întocmită pentru cor bărbătesc de Nic. Popovici. În paușă se vor esecută jocurile náționale: «Călușerul» și «Bătuta».

Un nou teatru la București. Dela 1/13 sep-tembrie viitor un grup de laureați și absolvenți ai con-servatorului, va începe a da o serie de reprezentațiuni de drame și comedii. Acéstă societate își propune a da concursul seu de preferință autorilor români. Societatea dramatică a rugat pe dl profesor St. Velescu să bine-voască a ținé un curs gratuit de arta scenică, membri-lor acestei societăți, cu scop de a-i îndrumá pe calea seriósă a încercării lor. Membrii societății esprimă iu-bitului profesor sentimentele lbr de grațitudine. Repe-țițiile vor începe la 25 iunie v.

Reuniunea sodalilor români din Sibiu aran-géză acolo duminică la 8 iulie n. concert urmat de dans în pavilionul dela Hermannsgarten. Iată programa concertului: 1, «Decă te-aș vedé», romanță de Ochi-albi, esecutată de musică. 2, «Cântece de primăveră», cor micst de Porumbescu. 3, «Nu me abandoná», ro-manță de Milescu, esecutată de musică. 4, «Cu respect ve salutăm», și «La o rondinelă», cor de dame, de P. Dulfu. 5, «Nunta țerănescă», de Wiest, esecutat de mu-sică. 6, «Ventul suflă dela Ost», cor de bărbați de Dürner. 7, «Visul meu», romanță de Cavașia, esecu-tată de musică. 8, «Isaia dântuesce», cor micst de Mu-sicescu. 9, «Cântarea maicelor», de Dinicu, esecutată de musică. 10, «Sfânta di de libertate», cor de bărbați, de Flechtenmacher. 11, «Despărțirea lui Horea al slovaci-lor de mândra sa», cântec popular slovăcesc, esecutat de musică. 12, «Nevésta care iubescé», cor micst de Musicescu.

Reprezentăție teatrală în Caransebeș. A doua di de Rusalii Reuniunea română de cântări din Ca-ransebeș a dat acolo o reprezentăție teatrală, jucând piesa «Amorul face tôte» comedie germană în 4 acte, localizată de dl Dimitrie Toma. În piesă au jucat dșó-rele Mariți Stasici, Aretti Dunci, Maria Borlovan și Maria Diregător și dnii Dimitrie Toma, Iota Secoșan, D. Cherciu, Nic. Novacescu, Nic. și I. Horean, Nic. Sporea și M. Băiaș. La reprezentăție a asistat și Pr. Ssa părintele episcop Nicolae Popea.

Concert la Seliste. Teologii români din Sibiu vor arangia mercuri la 11 iulie n., ziua de Sf. Petru și Pavel, concert la Seliste lângă Sibiu, în sala cea mare a școlii. După concert va urmă joc.

Trupa Buriencescu, care a jucat și prin Ardeal, dá acuma împreună cu dl I. D. Ionescu, reprezentațiuni la București în grădina Stavri. Trupa e bine compusă, dar lume nu prea se adună multă.

BISERICĂ și ȘCOLĂ.

Școlă civilă a Asociațiunii transilvane, în Si-biu, a ținut esamenele la sfârșitul lui iunie c. n sub con-ducerea archimandritului și vicariului arhiepiscopesc dr. Ilarion Pușcariu, ca delegat al comitetului Associa-

țunii. Esamele au mulțumit tot publicul, care se compunea mai cu seamă din părinții elevilor. La sfârșit delegatul-președinte conducător al examenelor a rostit un discurs prin care a arătat însemnătatea cultivei naționale; în numele corpului didactic a răspuns dl director dr. Vas. Bologa. Totodată primim și programa școlii, din care vedem că ea a avut 5 profesori, 2 căticheti și 7 instructori. Eleve s'au înscris în clasa primă 15, în a doua 24, în a treia 17 și în a patra 20; în cursul suplimentar 9, în internat 63.

Educația fizică a tinerimei în România. Cetim în «Timpul»: Pentru educația fizică autoritatea noastră școlară a luat în vremurile din urmă o serie de măsuri, menite să întărească noile generațiuni. S'a introdus în toate internatele statului baie pentru elevi, fără de care nu este curățenie și sănătate. S'a introdus în seminarii și în institutele de fete gimnastica. Resultatele la esamele de estimp au fost mai pre sus de toate speranțele. Se introduc acum jocurile; astfel deja la școala normală de institutori din București și la asilul Elena Dómna jocuri de lawn-tennis și se ver introduce treptat și în celelalte școle. Se iau măsuri ca internii cari nu pot să meargă să petreacă vacanțele în familii, să fie duși la munte ca să capete cu însănătoșirea trupescă și acea seninătate de minte, pe care o dă o vacanță petrecută vesel într'un aer curat. Pentru fetele dela asil fosta mănăstire Brebu din Valea Doftanei s'a reparat și s'a mărit. Pentru băeți, până la zidirea internatului de veră dela Bușteni, se vor trimite câți mai mulți veră acésta pe la diferitele mănăstiri din țără, situate la munte».

Doctori noi. Dl Ioan Făgărășan a fost promovat în 30 I. c. la universitatea din Cluș la gradul de doctor în medicină. — Dl Simion Tîmaș a fost promovat tot atunci acolo la gradul de doctor în drept.

Excursiune de studiu. Studenții facultății de litere a universității din București, secțiunea istorică, a u plecat joi, sub conducerea dlui Gr. G. Tocilescu, la Constanța, ca să facă cercetări istorice.

Studenții români pe la gimnasil. La gimnasil de stat din Sibiu au fost în anul școlar trecut 405 elevi; dintre aceștia au fost 155 gr. or. și 56 gr. c. adeca majoritatea a fost română.

Adunări învățătoresci. Adunarea generală a Reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Sighișorei se va ține la 17/29 și 18/30 iulie în comuna Șaroșul-săsesc, sub presiul protopopului D. Moldovan, notar N. Stoicovici. Învățătorii D. Stuchirean, N. Bucsa și Filon Albu vor ceti lucrări de ale lor; iar învățătorii n. Brândușe și C. Costin vor ceti o temă practică.

C E E N O U ?

Hymen. Dl Alexandru Lissa-Bălaș, inginer silvic și conducătorul oficiului de economie al comunității de avere din Caransebeș, s'a logodit cu dșóra Adriana Loichița, fiica notarului comunal pensionat din Jebel, Marcu Loichița, la 26 iunie, în Caransebeș.

Știri personale. Preotul Grigorie Popescu din Suciul-de-jos, maltratată grozav din partea gendarmilor, a denunțat faptul la tribunalul din Deș și la comanda din Cluș a gendarmeriei. — Dl dr. Eugen Bran, vice-notar la tribunalul din Alba-Iulia, a făcut la tabla regescă din Tergul-Mureșului, censură de avocat.

Condamnări. Rds. D. dr. Ioan Pop, vicarul foraneu gr. c. din Năsăud, după cum se depeșeză «Gazetei

Tr.», este pedepsit cu 8 zile de închisóre seu 80 fl. amandă, pentru că a întreprins o colectă de contribuiri publice pentru nenorocții prin foc din Năsăud. — Al 17-le proces al «Tribunei» a fost pertractat în 3 iulie la Cluș. Acușati au fost preoții Cutean și Prie din Săcădate pentru o aderență publicată în Tribuna. Cutean a fost condamnat la 300 fl., redactorul Balteș la 200, tipograful Popa la 100, iar din cauția «Tribunei» se confiscă 300 fl. Prie a fost achitat.

Tinerimea română care studiază la universitățile din Viena, Graz, Budapeșta și la Academia de drept din Oradea-mare, publică în diarele politice o declarațiunea, că Manifestul și Apelul sânt ale ei, că densii le-au făcut în deplina conștiință că indeplinesc o datorie națională și că prin urmare iau totă răspundabilitatea pentru compunerea, tipărirea și răspândirea lor. Declarațiunea, la care tinerii din Cluș nu sânt subscriși din cauza că ei au făcut asemenea afirmare cu ocaziunea interogatorului lor, e semnată de următorii: George Adam stud. jur. în Bpeșta, drd George Iul. Anca medicinist în Viena, Axente Banciu stud. filos. în Budapeșta, Ioan Baptist Boiu teol. abs. st. fil. în Bpeșta, drd Iuliu Chicin medicinist în Viena, Remus Chicin stud. iur. în Oradea-mare, Paul Chirilovici stud. jur. în Oradea-mare, Ionel Sever de Colbasi stud. în Bpeșta, drd Victor Colceriu medicinist în Viena, drd Nicolae Comșa medicinist în Viena, Ales. Crăciunescu stud. med. în Viena, Elie, Cristea teol. abs. st. fil. în Bpeșta, Elie Dăianu teol. abs. st. fil. în Bpeșta, George David stud. jur. în Bpeșta, Simion David stud. med. în Bpeșta, Andreiu Doboși stud. jur. în O.-mare, George Iuliu Dogariu stud. jur. în O.-mare, Emiliu Fireșan stud. jur. în O.-mare, drd Alesandru Fodor medicinist în Viena, Ioan Gaitiș stud. jur. în O.-mare, Iuliu Maniu stud. jur. în Bpeșta, Vincențiu Marcovici stud. jur. în O.-mare, Pompeiu Marcu jurist în Bpeșta, C. Mesaroșiu stud. techn. în Viena, Iustin Miron stud. jur. în O.-mare, drd Florian Muntean medicinist în Bpeșta, drd Ioan Neamțiu jurist în Bpeșta, drd Corneliu Nyeș medicinist în Graz, Victor Onisor stud. jur. în Bpeșta, Aureliu Petruțiu stud. jur. în O.-mare, Aureliu Pop stud. filos. în Bpeșta, Victor Poruțiu stud. jur. în Bpeșta, Octavian Proștean stud. med. în Viena, Ioan Rațiu stud. jur. în O.-mare, drd Victor Roșca medic. în Viena, Corneliu Roșiescu stud. med. în Graz, Stefan Rozvan stud. jur. în O.-mare, drd Ilarion Rusan medic. în Graz, Traian Șincăi stud. jur. în O.-mare, drd Eugeniu Solomon medic. în Viena, drd Athanasiu Gava medicinist în Bpeșta, Procopiu Givulescu stud. filos. în Bpeșta, Andreiu Horvath stud. jur. în O.-mare, Ilie Iancu stud. med. în Viena, Andreiu Ilie stud. jur. în O.-mare, Valeriu Iovănescu stud. med. în Viena, drd Aureliu Lazar jurist în Bpeșta, Dumitru Lupan stud. filos. în Bpeșta, Antoniu Manda stud. comerc. în Graz, drd Ales. Străvoiu jurist în Bpeșta, Valeriu P. Suciul teol. abs. st. fil. în Bpeșta, drd Ieronim I. Tătar medicinist în Viena, drd A. Tit Liviu Tilea medicinist în Viena, drd A. Tincu de Tinea medic. în Graz, Ales. Vajda-Voevod stud. med. în Viena, Octavian Vassu stud. jur. în Bpeșta, Aureliu G. Vlad stud. jur. în Bpeșta, drd Nicolae Vraciu medicinist în Bpeșta.

Premiu pentru un costum național. Asociațiunea transilvană va ține în anul acesta adunarea sa generală la Sas-Sebeș. La balul care se va ține cu ocaziunea aceea se va da un premiu de 40 corone pentru cea damă care va ave cel mai frumos costum național din Ardeal. Premiul și de astă-dată s'a pus la dispozi-

ția comitetului arangiator de o persoană care nu vré să se numéscă.

Asociațiunea transilvană. *Despărțământul Co-halm* va ține adunarea sa generală in comuna Cața la 3/15 iulie, sub presidiul dlui Nicolae D. Mircea, secretar dl Stroia. Cu asta ocaziune comitetul despărțământului se va constitui pe trei ani.

Românii și mórtea lui Carnot. Asasinarea lui Sadi-Carnot, fostul președinte al Republicii franceze, a stêrnit o viuă consternațiune in elementul românesc. România, prin regele Carol, prin ministrul-președinte, prin Liga Culturală și prin alte multe persoane și corporațiuni ș-au exprimat doliul. Dincóci de Carpați, Românii condamnați in procesul Memorandului, au trimis Franței prin intermediul diarului «Debats» expresiunea viuei lor dureri. Iar in numele presei române a exprimat condolență diarul «Tribuna». Secțiunea Ligei dela Paris a prezentat o adresă specială.

Petrecere de veră. *La Armeni* in Ardeal femeile române gr. c. vor arangia la 3/15 iulie o petrecere de veră in o grădină, in folosul infrumșetării bisericei gr. c. române de acolo.

Știri scurte. *Dieta* ș-a amânat ședințele până la toamnă, alegând înteu pe membrii delegațiunii, care s'a convocat la Budapeșta pe 15 septembrie; intre delegați este și un român, dl George Szerb. Casa magnaților a ales in deledațiune pe dl dr. Iosif Gall. — *Diare oprite.* Ministrul de comunicațiune a oprit să mai trecă granița diarele din România: Românul, Universul, Mehedințul și Veselia. — *La Tenre* in Ardeal se va înființa o nouă bancă românescă. — *Ministrul de culte* a oprit din școlile țerii manualul «Compendiu de geografia universală», de dl Teodor Ceonța profesor in Arad.

Necrológe. *Iosif Bussa*, căpitan c. și r. de artilerie, a murit la Cluș, in 27 iunie n. in etate de 36 ani. — *Petru Augustin*, proprietar in Chinez, a reposat la 26 iunie in etate de 54 ani.

OGLINDA LUMEI.

Cronică mică. *Regele Serbiei* s'a dus la sfêrșitul lunei trecute la Constantinopol, ca să facă vizită sultanului; a fost primit cu mari onoruri și sultanul i-a oferit o decorație splendidă. — *Impêratul Rusiei* a construit la stația Borki, unde inainte cu doi a scăpat de un atentat infricoșat, o capelă; acésta s'a sfintit la 27 l. tr., fiind de față și impêrătésa. — *Bandi*, directorul a doue diare din Livorno, a fost ucis cu o lovitură de pumnal; ministrul Crispi a declarat in Cameră, că Bandi a fost asasinat de un anarchist, care s'a resbunat din cauza unui articol apărut in unul din aceste diare. Asasinul a fost prins. — *Impêratul Vilhelm* a amnestiat din incidentul inmormântării lui Carnot, pe doi oficeri francezi, acușați de spionagiu. Amnestierea acésta a produs in Franța cea mai bună impresiune. — *La Hamburg*, cu ocaziunea banchetului diariștilor in 1 iulie, un student german a ridicat un pocal pentru poporul român, ceea ce a atras supêrarea consulului austro-ungar. — *Gubernatis*, cunoscutul scriitor italian, a trimis dlui V. A. Urechia o scrisóre cu multă simțire pentru români.

Inmormântarea lui Carnot s'a făcut in duminica trecută la Paris, in mijlocul unei mulțimi uriașe. Cortegiul a pornit la 10^{1/2} din di dela palatul Elysée,

in a căru curte de onóre a fost aședat catafalcul. Garda republicană călare a deschis marșul; apoi a urmat coróna oferită de Casimir Périer, trásurile clerului, care a pus corpul in dric și in urmă dricul tras de 6 cai. Coșciugul erá înfășurat cu un stég tricolor. Nici o flóre. In urma dricului oficerii cu decorațiunile lui Carnot, apoi cei trei fii ai lui și ceialați membri ai familiei, Casimir Périer cu capul gol și cu marele cordon al Legiunii de onóre; incungiurat de oficerii casei militare. Ambasadorii, membrii guvernului și ceialați membri ai corpului diplomatic, senatori, deputați, generali și demnitari ai țerii. Cortegiul a sosit la biserica Notre-Dame la 12. Cardinalul Richard, incungiurat de intregul cler, a primit corpul la ușa bisericei și a rostit o alocuțiune. Cortegiul s'a dus apoi la Pantheon la 3. Coșciugul fu dat jos și s'au rostit mai multe discursuri. Inteu a vorbit Dupuy, președintele cabinetului, apoi Challemel Lacour, președintele senatului, Mahy vicepreședintele camerei și generalul André. Sfêrșindu-se defilarea cortegiului și al trupelor, coșciugul fu coborât in criptă.

O epidemie originală. «Buletinul medical» din Schwauheim, lângă Francfort pe Main, erá fôrte speriat. In fiecare diminéță, fete tinere, logodnice, femei de curând măritate se deșteptau cu pêrul tăiat. Niște misterioși rei-făcători, după cum se credea, pêtrundeau in case și tăiau códele de pêr ale secsului frumos. Dar cum acest fapt misterios incepuse la un birtăș, ale cărui fete se pomeniseră intr'o di fără pêr, se luară măsuri și se instală un fel de serviciu de supraveghere. S'a aflat după un scurt timp că cele doue fete, ele ênșes se despărțiseră de podóba lor, cedând unei impulsii histerice. Contagiunea fusese fôrte repede printre femeii și ea in scurt timp a devenit o epidemie nevropatică.

Calindarul sêptemânei.

Duminica a treia după Rosalii, Ev. dela Mateiu, c. 6, gl. 2, a inv. 3.			
Diua sêpt.	Calindarul vechiu	Căhind. nou	Sórele
Duminică	26 Cuv. David	8 Chilian	4 12,7 57
Luni	27 Cuv. Samson	9 Cirilus	4 13,7 56
Marti	28 SS. Ciril și Ioan	10 Amalia	4 14,7 55
Mercuri	29 (†) <i>Petru și Pavel</i>	11 Amelberg	4 15,7 54
Joi	30 † Sob. SS. Apostoli	12 Henric	4 17,7 53
Vineri	1 Cosma și Damian	13 Margareta	4 18,7 53
Sâmbătă	2 Vest. Precurtei	14 Bonavent.	4 19,7 52

Avis abonanților noștri.

Cu nr. acesta se incheie semestrul ianuarie—iunie și treiluniul april—iunie. Rugăm pe toți aceia, cari țin să ne spriginéscă și in viitor, să binevoéscă a-și innoi abonamentele de timpuriu, căci numai astfel putem sustiné fôia noastră. Cei ce nu vor să mai fie abonați, sânt rugați a ne avisá prin o cartă postală să-și ștergem.

Reclame nu ne vom face, nici vom pune pe alții să ni le facă; promitem inse ca să ținem a ridicá din ce in ce mai mult nivelul foii noastre, prin lucrări literare scrise in o bună limbă românescă și prin ilustrațiuni cât mai multe și frumoșe, printre cari portretele bărbaților noștri de pe terenul culturai naționale vor ocupá un loc de frunte.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA.

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

CU TIPARIUL LUI IOSIF LANG ORADEA-MARE.